

16 DECEMBER 2012 – DERDE ZONDAG VAN DE ADVENT

EERSTE LEZING

SEFANJA 3, 14-18a

Sion, jubel van vreugde; juich, Israël verheug u en wees blij, Jeruzalem, met heel uw hart! Het vonnis dat op u drukte, werd door de Heer vernietigd. Hij heeft uw vijand verjaagd. De Heer, de Koning van Israël, blijft bij u: nu hoeft gij geen onheil meer te vrezen!

Op die dag zal er tot Jeruzalem gezegd worden: „Vrees niet, Sion, en laat uw handen niet verslappen. De Heer, uw God, is bij u als een reddende held. Uitermate verheugt Hij zich om u, door zijn liefde maakt Hij u nieuw; Hij jubelt om u van vreugde.”

TWEDE LEZING

BRIEF AAN DE FILIPPENZEN 4, 4-7

Broeders en zusters,

Verheugt u in de Heer te allen tijde. Nog eens: verheugt u! Uw vriendelijkheid moet bij alle mensen bekend zijn. De Heer is nabij. Weest onbezorgd. Laat al uw wensen bij God bekend worden in gebed en smeking, en nooit zonder dankzegging.

En de vrede van God, die alle begrip te boven gaat, zal uw harten en gedachten behoeden in Christus Jezus.

EVANGELIE

LUCAS 3, 10-18

In die tijd stelden de mensen Johannes de vraag: „Wat moeten wij doen?” Johannes gaf hun ten antwoord: „Wie dubbele kleding heeft, laat hij delen met wie niets heeft, en wie voedsel heeft, laat hij hetzelfde doen.” Er kwamen ook tollenaars om gedoopt te worden en ze vroegen hem: „Meester, wat moeten wij doen?” Hij zei hun: „Niet méér vragen dan voor u is vastgesteld.”

Ook soldaten ondervroegen hem: „En wij, wat moeten wij doen?” Hij antwoordde: „Niemand uitplunderen, niemand iets afpersen, maar tevreden zijn met uw soldij.”

Omdat het volk vol verwachting was en iedereen zich aangaande Johannes de vraag stelde, of hij niet de Messias zou zijn, gaf Johannes aan allen het antwoord: „Ik doop u met water, maar er komt iemand die sterker is dan ik; ik ben niet waardig de riem van zijn sandalen los te maken. Hij zal u dopen met de heilige Geest en met vuur. De wan heeft hij in zijn hand om zijn dorsvloer grondig te zuiveren en zijn tarwe te verzamelen in de schuur, maar het kaf zal Hij verbranden in onblusbaar vuur.” Zo en met nog vele andere vermaningen verkondigde Johannes aan het volk de Blijde Boodschap.

Schriftlezingen © Katholieke Bijbelstichting 's Hertogenbosch, www.bijbel.net

COMMENTAAR BIJ DE ZONDAGSLEZINGEN

— Jean BASTIAENS —

Orde op zaken stellen

MET DE DERDE ZONDAG van de advent steken we een tandje bij: de bekering waartoe we worden uitgenodigd, wordt nu concreet gemaakt. Want het gaat natuurlijk niet om mooie gedachten en troostrijke woorden alleen: we moeten ook daden stellen, die duidelijk laten zien wat de vrucht is van onze bekering. Het is goed er nog eens op te wijzen dat het hier niet alleen om een individuele opdracht gaat, maar ook om de opdracht van een geloofsgemeenschap. Want ook een gemeenschap kent haar ups en downs, haar zelfingenomenheid en verstarde verhoudingen. Goed leiderschap maakt dat er binnen de gemeenschap ruimte ontstaat voor reflectie, voor bezinning en voor verandering. Dat vraagt om een cultuur van overleg en de bereidheid om mensen invloed te laten uitoefenen op ‘hoe het er bij ons toegaat’.

De lezingen laten twee facetten van de bekering oplichten: de noodzaak van vergeving en verzoening en het orde op zaken stellen als gevolg van die verzoening.

In de eerste lezing uit Sefanja horen we een profetie over de stad Jeruzalem, de stad Gods. Er is reden tot vreugde en blijdschap, want „het vonnis dat op u drukte, werd door de HEER vernietigd”. Deze woorden doen onwillekeurig denken aan het begin van het Troostboek van Jesaja: „Troost, troost mijn volk. (...) Maak Jeruzalem bekend dat haar slavendienst voorbij is, dat haar schuld is voldaan” (40, 1-2). Er gebeurt veel kwaad in een mensenleven en in het leven van talrijke volken, maar er moet ook een tijd komen dat men het kwaad achter zich kan laten. Een volk kan niet eeuwig treuren over aangedaan onrecht. Een mens kan niet eeuwig blijven piekeren over wat hij fout heeft gedaan. Zonder vergeving kan niemand leven, niet vergeven is onmenselijk, niet des mensen. De GOD van Israël kent de kwetsbaarheid van zijn volk, het onrecht dat bedreven werd, het verraad en het egoïstische verlangen naar overmatige rijkdom. Wanneer de oneerlijkheid en het bedreven onrecht boven tafel komen, stort de mens de diepte in. Maar hoe erg het kwaad ook is geweest, er moet op een gegeven moment ruimte komen voor vergeving en verzoening. Anders staan ontgoocheling, verbittering en cynisme op de loer. In de eerste lezing horen we dan ook het bevrijdend woord dat het vonnis dat mensen neerdrukke, door de HEER zelf is vernietigd.

Er is geen advent mogelijk, geen uitkijken naar iets nieuws, zonder ommekeer en zonder een stap in de richting van vergeving en verzoening. In de eerste lezing klinkt een uitnodiging: laat je verzoenen. Wees geen keikop, maar ga in op de vraag om vergeving en verzoening mogelijk te maken. GOD is geen kruidenier: Hij maakt geen rekensom van onze fouten en vergissingen. Wie is Hij dan wel? Hij is degene die zegt: „Vrees niet, Ik ben bij je.” En dan volgt dat prachtige zinnetje, nog steeds in de eerste lezing: „Door zijn liefde maakt hij u nieuw.”

Pas wanneer we de nood aan en de noodzaak van vergeving door ons heen hebben laten gaan, zijn we klaar om een volgende stap te doen. Dat horen we in de evangelielezing. De mensen hebben zich door Johannes laten dopen, een doopsel van ommekeer „tot vergeving van zonden” (evangelielezing van de vorige zondag). Nu komt er ruimte bij hen vrij voor de volgende stap. Spontaan stellen zij de vraag: „Wat moeten we doen?” Die vraag komt niet alleen uit de mond van mensen allerhande, maar ook uit de mond van tollenaars en soldaten, en dat zijn doorgaans geen *softies*. Wat is het antwoord van Johannes?

De eerste aanwijzing die Johannes geeft, geldt eigenlijk iedereen, en gaat over bezit: word mededeelzaam en laat anderen delen in wat je hebt. Mensen die niets hebben, hebben recht op wat jij teveel hebt. Mensen die honger lijden, hebben recht op jouw overschot. Dat lijkt vanzelfsprekend, maar is het natuurlijk allerminst. Wat betekent dit voor mij?

De tweede en derde aanwijzing gelden concrete beroepsgroepen: tollenaars en soldaten. Bij de tollenaars draait het allemaal om geld. En geld heeft de neiging de gedaante van een afgod aan te nemen: omwille van (meer) geld, zijn we vaak bereid onze principes overboord te gooien. Bij de soldaten draait het om macht: zij worden door Johannes opgeroepen hun macht niet te misbruiken en zich te houden aan de juiste maat.

Zo is de trits volledig: bezit, geld en macht. Tezamen kunnen zij een draaikolk van onrecht veroorzaken. Maar wie geproefd heeft van vergeving en verzoening, vindt ook de weg naar het herstel van de ethiek in zijn leven.